

KESKIPISTE-LEADER RY

Saap. 06.07.2010

Dnro. _____

Käsitt. _____

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

13.09.2010

Dnro POPELY

LEADER
KESKIPISTE

Exciting North- esiselvityshanke

LOPPURAPORTTI

Sari Koopman

27.3.2010

Sisältö

1. Hankkeen yhteystiedot	3
2. Hankkeen taustaa	3
3. Hankkeen käytännön toteutus	4
3.1 Hankeorganisaatio	4
3.2 Hankkeen aikataulu.....	4
3.3 Hankkeen tiedottaminen.....	5
3.3.1 Alueellinen tiedottaminen.....	5
3.3.2 Kansainvälinen tiedottaminen.....	5
3.4 Multimediaesitys.....	5
3.5 Kulttuuritoimijoiden kv-selvitys	6
3.6 Ulkomaanmatka.....	6
4. Hankesuunnitelman toteutuminen ja hankkeen tulokset	6
4.1 Alueelliset kehittämisteemat ja yhteistyökumppanit	6
4.2 Kansainväliset kehittämisteemat	7
5. Hankkeessa esille tulleet ongelmat	8
6. Hankkeen tulokset, vaikutukset ja jatkotoimenpiteet.....	8
7. Hankkeen seuranta	9
8. Hankkeen toteutuneet kustannukset ja rahoitus	10
9. Hankevetäjän kiitokset ja kommentit	11
Liiteluettelo.....	12

1. Hankkeen yhteystiedot

Hankkeen nimi: Exciting North- esiselvityshanke

Hankennumero: 7537

Päätösnumero:7632

Ohjelma: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013

Toimintalinja: Leader

Toimenpide: Alueiden ja valtioiden välinen yhteistyö

Hallinnointi ja hankkeen toteutus:

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä

Keskustie 29

92620 Piippola

Hankkeen johto:

Seutukuntajohtaja Hannu Saarinen

hannu.saarinen@siikalatva.fi

Puh. 0400 384 998

Projektipäällikkö:

Sari Koopman

2. Hankkeen tausta tavoitteet

Hollannissa toimiva maaseutuyksikkö ilmoitti helmikuussa 2009 Hollannissa olevasta Plattelânsprojekten toimintaryhmästä, joka etsi Suomesta kiinnostuneita toimijoita yhteiseen kansainväliseen hankkeeseen. Alustavien selvitysten jälkeen kiinnostusta yhteishankkeeseen löytyi kummaltakin alueelta luoden tarpeen tarkempaan selvitystyöhön.

Hankkeen päätavoitteena oli aktivoida hankealueen paikallistason kulttuuritoimijat kansainväliseen yhteistyöhön erityisesti Pohjois-Hollannissa sijaitsevan Friisinmaan kanssa sekä löytää uusia toimintamalleja ja ideoita kulttuurivaihdon avulla.

Esiselvityshankkeen yksityiskohtaisempina tavoitteina oli mahdollistaa onnistuessaan se, että tulevaisuudessa ryhdytään toteuttamaan kansainvälistä yhteishanketta sekä löydetään maiden yhteiset tarpeet ja hanketoimijat, jotka sitoutuvat yhteiseen kv- hankkeeseen. Tärkeä osa hanketta oli myös selvittää kulttuuritoimijoiden tämän hetkinen kansainvälinen yhteistyö ja valmiudet siihen sekä aiemmat kokemukset kansainvälisestä toiminnasta.

3. Hankkeen käytännön toteutus

3.1 Hankeorganisaatio ja resurssit

Hankkeen hallinnoijana toimi Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä. Hanke toteutettiin esiselvityshankkeena Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan, Nivala-Haapajärven seutukunnan sekä Jomma ry:n alueilla.

Hankkeelle muodostettiin ohjausryhmä seuraavasti:

Hannu Saarinen, Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä
Marjo Lindholm, Keskipiste Leader ry
Pirjo Hongisto, Jomma ry
Esko Vähätiitto, Kärsämäki
Riitta Hopponen, li
Vesa Jurmu, Yli-li
Juhani Mahosenaho, Pyhäntä

Ohjausryhmän varajäsenet:

Markku Pietikäinen
Ilkka Peltola
Jorma Korolainen
Matti Viitala
Patrik Franzen
Leena Vuotovesi

Ohjausryhmä kokoontui 23.9.2009, 16.11.2009, 13.1.2010 ja 29.3.2010 (sekä sähköpostikokouksena 1.7.2010).

Hankkeen vastuullisena projektipäällikkönä toimi hallinnoijan edusta, seutukuntajohtaja Hannu Saarinen. Hankkeen projektipäällikkönä toimi Sari Koopman.

Hankkeen osa-aikaisena toimistosihteerinä toimi Helena Koskenkangas ja kirjanpitäjänä Marja Pellikka hallinnoivasta organisaatiosta.

3.2 Hankkeen aikataulu

Rahoituspäätöksen mukainen hankkeen hyväksytty toteutusaika oli 15.5.2009 – 31.3.2010. Hanke käynnistyi 1.7.2009 ja päättyi 31.3.2010.

3.3 Hankkeen tiedottaminen

Hankkeen tiedottamisella oli tärkeä rooli hankkeessa ja tiedotukseen kiinniteltiin paljon huomiota. Tärkeää oli saada tietoa niin omalle alueelle kuin kohdemaahan Hollantiin sekä pohtia miten viesti saavuttaa parhaiten kohderyhmät.

3.3.1 Alueellinen tiedottaminen

Hankealueen laajuuden vuoksi hankkeesta tiedotettiin eri kanavia hyväksi käyttäen. Tietoa hankkeesta levitettiin heti hankkeen alkaessa hankealueen kesätapahtumien yhteydessä. Hankkeesta tehtiin tiedotteita sekä flyer. Lehdistö tiedotteita julkaistiin seuraavissa lehdissä: Siikajokilaakso, Rantapohja sekä Pyhäjokiseutu. Kyläyhdistyksille postia laitettiin sähköpostitse sekä kirjepostina.

Tiedottamisessa tehtiin myös yhteistyötä muiden hankkeiden välillä. Kipinä kylille -hankkeen kanssa järjestettiin yhteisiä info-tapahtumia Utajärvellä sekä Ylikiimingissä. Rantsilassa järjestettiin yhdessä Hiili-hankkeen kanssa vapaamuotoisempi tiedotustapahtuma luontoretken yhteydessä, joka sai julkisuutta myös alueemme ulkopuolella. Virsu-hanke puolestaan antoi arvokasta kulttuuriperinnettä koskevaa tietoa. Hanketiedotteita jaettiin puolin ja toisin eri hankkeiden välillä jolloin tietoa saatiin levitettyä mahdollisimman laajalle.

3.3.2 Kansainvälinen tiedottaminen

Kansainvälinen tiedottaminen oli vaativampaa kuin alueellinen tiedottaminen. Yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi oli tärkeää antaa mahdollisimman paljon tietoa meidän kulttuuristamme. Hankkeen alkaessa toimintaryhmien alueilta kerättiin englanninkielistä tiedotusmateriaalia jota lähetettiin postitse sekä sähköpostilla toimintaryhmälle Hollantiin. Hankkeen aikana tehtiin hankealueista yhteisesite, jota jaettiin ulkomaanmatkan aikana. Multimediaesitys esiteltiin myös ulkomaanmatkan yhteydessä. Tapaamisen jälkeen tiedotusta ja yhteydenpitoa jatkettiin aktiivisesti eri toimijoiden kesken.

3.4 Multimediaesitys

Multimediaesityksen tuottajaksi valittiin kilpailutuksen perusteella Krunni Tuotanto Oy. Budjetin pienuus ja alueen laajuus tekivät työstä erityisen haastavan ja työ vaati enemmän aikaa kuin alun perin oli suunniteltu. Multimediaesitys vaati myös hankevetäjältä paljon työtä ja tiedon keräämistä. Lopputulos oli kuitenkin onnistunut ja sai osakseen paljon myönteistä palautetta. DVD sai ensi-iltansa Hollannin matkan yhteydessä.

3.5 Kulttuuritoimijoiden kv-selvitys

Kulttuuritoimijoiden kansainvälisen toiminnan tilaa ja kehittämisen tarvetta kartoittava selvitys valmistui marraskuussa 2009. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa kulttuuritoimijoiden tämänhetkistä kv-tilannetta sekä kiinnostusta kansainväliseen hankkeeseen. Selvitystyössä huomioitiin orkesterit ja kuorot, tanssiryhmät, tapahtumat ja tapahtumantuottajat, kuvataidealan tuottajat kuten galleriat ja kesänäyttelyt, kirjallisuuspiirit, kulttuuriyhdistykset ja – hankkeet, sekä muut vastaavat kulttuuritoimijat.

Kokemusta kansainvälisestä yhteistyöstä ei juuri ollut, kiinnostusta kansainvälistymiseen kuitenkin löytyi.

Selvityksen laati Leena Vuotovesi / *tilaaks0 Oy*

3.6 Ulkomaanmatka

Plattelansprojektin toimintaryhmän yhteyshenkilön muuttuessa Hollannissa tiedon saanti hidastui eikä hanke edennyt aikataulullisesti niin kuin oli suunniteltu, mutta halu ja tarve yhteistyöhön olivat yhä olemassa ja suomalaisen kehittäjäryhmän vierailua odotettiin innolla. Ulkomaanmatkan ajankohdaksi muodostui lopulta 15.2–18.2. 2010. Kaksipäiväinen vierailu oli tiivis mutta onnistunut. Matkan aikana löydettiin yhteinen tahtotila sekä molemminpuolinen luottamus, jonka pohjalta yhteisen hankkeen rakentamista lähdettiin jatkamaan. Yhteisen hankkeen aikaan saamiseksi totesimme vastavierailun olevan seuraava tärkeä askel. Vierailu tullaan toteuttamaan viimeistään syksyllä 2010. Ulkomaanmatkasta on laadittu erillinen matkaraportti, joka on tämän loppuraportin liitteenä.

4. Hankesuunnitelman toteutuminen ja hankkeen tulokset

Esiselvityshankkeen tavoitteena oli luoda perusta jolle ryhdytään toteuttamaan kansainvälistä yhteishanketta. Hankkeen kohderyhminä olivat paikalliset toimijat. Lähtökohtana oli selvittää paikallisten toimijoiden kehittämistarpeita ja kiinnostusta kansainvälistymiseen. Yhteistyötahojen aktivointi saatiin hyvin käyntiin. Varsinaista kansainvälistä hankesuunnitelmaa ei vielä tässä vaiheessa voitu tehdä, koska yhteisen kansainvälisen hankkeen teema selkiintyi vasta ulkomaanmatkan ja tapaamisien jälkeen.

4.1 Alueelliset kehittämisteemat ja yhteistyökumppanit

Paikallisia esille tulleita kansainvälisiä kehittämisteemoja löytyi seuraavista:

- vastavuoroinen kulttuurivaihto
(Ylikiimingin tervastiima, kivikauden markkinat)
- yhteiset kulttuuritapahtumat
(Kulttuurit kohtaavat- tapahtuma, Eeva-Maria Parkkinen)

- kulttuurireittien rakentaminen, paikallistuotteiden tunnetuksi tekeminen
(Pohjois-Pohjanmaan Käsi- ja taideteollisuus ry, Taidepaussi, Jaana Potkonen)
- maaseutu/kylämatkailu
(Mäntyranta-Honkalan kyläyhdistys, Ahmaksen kyläyhdistys)
- ruokakulttuurin vaihto
(Rantsilan akkakerho, Mankilan maa- ja kotitalousnaiset)
- kansallispukerin vaihto
(Ylikiimingin kyläyhdistykset, Sirkka Kallio)
- yhteinen myyntitapahtuma
(Pohjois-Pohjanmaan Käsi- ja taideteollisuus ry)
- nuorisovaihto
(4h)
- luontoaktiviteetit
(Tiina Rahko, Esa Kaleva)

Paikallistason tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin. Multimediaesityksen avulla alueiden tunnettavuus kasvoi ja lisäsi oman paikalliskulttuurin arvostusta. Kansainvälinen kiinnostus kulttuuriamme kohtaan sai monet pohtimaan oman alueen vahvuuksia ja näkemään niitä uusin silmin.

4.2 Kansainväliset kehittämisteemat

Yhteisiä kansainvälisiä kehittämisteemoja löytyi esiselvityshankkeen aikana useita. Hankkeen alkaessa teemat olivat pääosin kulttuuripainotteisia. Friisinmaalta löytyi kiinnostusta myös samoihin kulttuuriteemoihin kuin meidän alueelta. Yhteyshenkilön jäädessä pois Hollannissa hankkeeseen tuli uusia tarpeita ja ideoita joiden toteutumismahdollisuuksia puntaroitiin puolin ja toisin. Kummankin maan maaseutualueilta löytyi samoja kehittämistarpeita ja ongelmia kuten nuorten ja koulutetun väestön poismuutto, väestön ikääntyminen sekä yritystoiminnan vähäisyys ja puuttuminen. Lopulliset teemat ja kehittämisideat syntyivät tapaamisen aikana. Yhteisiksi kehittämisteemoiksi valittiin seuraavat:

Puu

- Perinteet ja innovaatio
- perinteinen puunjalostus ja rakentaminen

- uusia innovaatioita, suomalainen puun tuotanto
- osaamisen ja tiedon siirto
- Master Class
- "The History of Wood from the Stone Age to the Future"

Maaseudun palvelut ja tilat

- Miten voidaan tuottaa ja ylläpitää palveluita maaseudulla ja kylillä
- vapaaehtoistyöjärjestelmä
- yhteistyö kylätasolla
- tekniikkaa ratkaisuksi (Internet-yhteydet vs. fyysiset liitännät)

Esteetön matkailu

- liikuntarajoitteisten matkailun kehittäminen

5. Hankkeessa esille tulleet ongelmat

Hanke toi mukanaan muutamia ennalta arvaamattomia ongelmia. Hankkeen etenemistä jarrutti yhteyshenkilön, Gusanke Vogtin, pois jääminen Hollannissa. Projektipäällikön ja hollantilaisen osapuolen yhteinen kieli helpotti kommunikointia, mutta viestintä ja tiedon perille saaminen oli silti haastavaa. Uusien yhteyshenkilöiden mukaan tuleminen Hollannissa aiheutti myös lisätöitä muuttaen samalla hieman hankkeen suuntaa. Yhteiset suunnitelmat ja luottamus syntyivät vasta lopullisesti tapaamisen aikana.

Kulttuurimatkailusta oli vain vähän jo olemassa olevaa vieraskielistä materiaalia. Osa kylien toimijoista odotti jo esiselvityshankkeen aikana konkreettista toimintaa, mutta käytännössä se vaatii kuitenkin enemmän aikaa. Kansainväliseen hankkeeseen on hyvä varata enemmän aikaa ja miettiä mahdollisia haasteita, mitä yhteinen hanke voi tuoda tullessaan. Kaikkia ongelmia on silti mahdotonta ennakoita.

6. Hankkeen tulokset, vaikutukset ja jatkotoimenpiteet.

Hankkeen tuloksena syntyi uusia verkostoja ja monenlaisia kehittämisideoita joita voidaan lähteä viemään innolla eteenpäin. Maiden välistä varsinaista hankesuunnitelmaa ei vielä tässä vaiheessa voitu tehdä, koska hanke ei edennyt niin nopeasti kuin oli suunniteltu ja ideat konkretisoituivat vasta hankkeen loppuvaiheeseen ajoittuneen matkan yhteydessä. Kummankin maan toimijat jatkavat yhdessä hankesuunnitelman työstämistä ja hankesuunnitelma saa lopullisen muodon seuraavan tapaamisen yhteydessä Suomen vierailun aikana. Hankkeen loppuvaiheessa tuli esille myös uusi toimintaryhmä Friisinmaalta joka ilmoitti kiinnostuksena maiden väliseen nuorten hankkeeseen. Myös Suomessa löytyi uusia yhteistyömahdollisuuksia ja toimijoita, mm. Oulun yliopiston kanssa sovittiin yhteistyöstä tulevien toimenpiteiden suunnittelussa.

Hankkeen tuloksena syntyi toimintakykyinen verkosto niin Suomeen kuin Hollantiin, samoin löydettiin ne perusasiat, joiden varaan varsinainen kulttuurimatkailua käytännössä edistävä hanke voidaan suunnitella. Konkreettisin jatkotoimenpide onkin tuon hankkeen suunnittelu hankehakemuksen muotoon suomalaisen ja hollantilaisen osapuolen yhteistyönä vuoden 2010 loppuun mennessä.

7. Hankkeen seuranta

Hankkeen seurannasta vastaa hallinnoiva organisaatio eli Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä yhteistyössä hankkeeseen osallistuneiden toimijoiden kanssa. Vastuuhenkilönä toimii seutukuntajohtaja Hannu Saarinen.

8. Hankkeen toteutuneet kustannukset ja rahoitus

Hankkeen toteutusaika 15.5.2009 - 31.3.2010

muutoshak.
9.2.2010 mukaan

€

	2009 - 2010	Kulut 1.7. - 31.12.2009	kust.arviosta käyttämättä 1.1.2010	Kulut 1.1. - 31.3.2010	Hankkeen kulut yht. 2009-2010	Jää käyttämättä
Palkat, palkkiot ja sivukulut	24 646,00	19 493,04	5 152,96	5152,96	24646,00	0,00
Ostopalvelut/palkkiot ja sivuk	6 805,00	5 974,90	830,10	751,61	6726,51	78,49
Vuokrat	460,00	450,00	10,00	0,00	450,00	10,00
Kotimaan matkat	3 115,00	1 882,15	1 232,85	635,16	2517,31	597,69
Ulkomaan matkat	3 302,00	0,00	3 302,00	3269,58	3269,58	32,42
Muut kulut	1 212,00	693,26	518,74	181,77	875,03	336,97
Yhteensä	39 540,00	28 493,35	11 046,65	9991,08	38484,43	1055,57

Haettava rahoitus

€

	2009	vuosi 2009		vuosi 2010	Haetaan maksatukseen	
EU+valtio	31 632,00	22 794,68		7992,86	30787,54	
Kunnat	7 908,00	5 698,67		1998,22	7696,89	
Yhteensä	39 540,00	28 493,35		9991,08	38484,43	

9. Hankevetäjän kiitokset ja kommentit

Hanke oli vaativa mutta myös erittäin mielenkiintoinen. Toiminta-alue oli laaja, mutta tietoa sekä apua löytyi ja tarvittavaa lisätietoa sai useilta eri tahoilta.

Multimediaesityksen kokoon saaminen oli vaativa prosessi ja nälkä kasvoi syödessä. Ajan rajallisuus sekä tuottajan realismi asettivat kuitenkin rajat joiden puitteissa oli toimittava.

Lopputuloksena oli kaiken työn arvoinen ja DVD:tä oli ilo esitellä. Kiitos tästä kuuluu kärsivälliselle ja ammattitaitoiselle tuottajalle, joka sai loihdittua esitykseen aidon tunnelman.

Hankkeen aikana sain kunnian tutustua aktiivisiin kylätoimijoihin, jotka tekevät arvokasta työtä kyläkehittämisen mahdollisuuksien kehittämisessä. Positiivinen asenne ja halu esitellä oman kylän toimintaa kansainvälisille vieraille nousi keskusteluissa usein esille.

Yhteistyö muiden hankkeiden välillä oli myös antoisaa ja auttoi tiedon saamisessa ja tiedon levittämisessä. Hankkeen aikana vaihdoimme aika ajoin kuulumisia sekä mietimme miten voimme viedä asioita yhdessä eteenpäin. Kauniit kiitokset yhteistyökumppaneille ja ahkerille hankevetäjille.

Suurin kiitos kuuluu hankkeen ohjausryhmälle sekä Keskipiste Leader ry:lle ja Jomma ry:lle, jotka toimivat tukena koko hankkeen ajan ja ohjasivat hanketta oikeaan suuntaan.

Sari Koopman

Siikalatva 1.7.2010

Hannu Saarinen

Liitteet:

Liite 1: Kulttuuritoimijoiden kv-selvitys

Liite 2: Matkaraportti

Liite 3: Matkaohjelma Hollanti

Liite 4: Initiation and entrepreneurship project

Liite 5: Hanketiedote

Liite 6: Yhteisesite

Liite 7: DVD